

Didaktický test 1

1. Ve které z následujících vět je pravopisná chyba?

- A) U vjezdu do protějšího domu čekali příznivci britské zpěvačky.
 - B) V prvních květnových dnech se objevily krásně kvetoucí bylinky.
 - C) Na místním předměstí otevřeli dlouho očekávaný kruhový objezd.
 - D) Při výstupu na horský hřeben se hladový turisté zastavili na blízké salaši.
-

2. Ve které z následujících možností je chybně zapsána interpunkce?

- A) Taneční soutěže jsou v poslední době, populárním zpestřením televizní zábavy nejen v České republice.
 - B) Americká letadlová loď vplula do Středozemního moře, jejím úkolem je zvýšení bezpečnosti v této oblasti.
 - C) Řidič autobusu jel do zahraničí vůbec poprvé, a tak se mu snadno stalo, že místo v Šumperku skončil v Žamberku.
 - D) Počasí se mimořádně vydařilo, takže prodloužený podzimní víkend vylákal na silnici i lidi, kteří normálně touto dobou už nevyjíždějí.
-

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 3–6

Kam zmizela nám princezna
kam utekla kam schovala se
ve které zemi pávy pase
kdo do té země cestu zná

Je daleko a je až kdesi
za sedmi řekami
a lesy
tak daleko a ještě dál

V té zemi za železnou mříží
ve vysoké až k nebi věži
princeznu černokněžník střeží

Být princem nic bych neváhal
jal bych se přes ty řeky brodit
princeznu šel bych vysvobodit
černému muži bych ji vzal

Tomu co za železnou mříží
ve vysoké až k nebi věži
princeznu hlídá přísně střeží

A jestli vrátíme se zpátky
s princeznou budem pásti pávy
na našem dvorku ne až kdesi
za sedmi řekami
a lesy
tam za horou ba ještě dál

(J. Skácel, Kdo pije potmě víno)

3.1 Vypište z výchozího textu víceslovné pojmenování užitá pro černokněžníka.

3.2 Vypište z výchozího textu nespisovný tvar podstatného jména.

4. **Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (ANO), či nikoli (NE).**

ANO – NE

4.1	Ve třetí a páté sloce se rýmují všechny verše.	☐	☐
4.2	Všechny sloky jsou tvořeny třemi nebo čtyřmi verši.	☐	☐
4.3	První a čtvrtá sloka jsou psány nerýmovaným veršem.	☐	☐
4.4	Ve čtvrté sloce se rýmuje první verš se čtvrtým a druhý se třetím.	☐	☐

5. **Který z následujících pohádkových rysů se ve výchozím textu nevyskytuje?**

- A) těžko dostupné místo
- B) neurčitý čas děje příběhu
- C) typické číslovky tři nebo sedm
- D) princ zakletý do zvířecí postavy

6. **Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se uplatňují synonyma?**

- A) ve které zemi pávy pase
- B) princeznu hlídá přísně stráž
- C) jal bych se přes ty řeky brodit
- D) na našem dvorku ne až kdesi

7. **Přiřaďte k jednotlivým souvětím (7.1–7.4) druh vedlejší věty (A–F), který se v daném souvětí uplatňuje.**

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

7.1	Ráno, když se nasnídali, pokračovali v náročném výstupu do hor.	_____
7.2	Poněvadž už nikdo nepřicházel, zavřela restauraci o hodinu dříve.	_____
7.3	V údolí se cestovatelé rozhodli, že dnes už dál pokračovat nebudou.	_____
7.4	Jestliže žádné houby nenajdeme, budou k obědu borůvkové knedlíky.	_____
- A) předmětná
 - B) přívlastková
 - C) příslovečná místní
 - D) příslovečná časová
 - E) příslovečná příčinná
 - F) příslovečná podmínková

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 8–15

- (1) Město Jaroměř se nachází v Královéhradeckém kraji ve Východních Čechách, v Náchodském okrese. Leží na soutoku řeky Labe s řekou Metují a jedná se původně o královské věnné město, které se později spojilo s císařskou pevností Josefov. Z dopravního hlediska jde o významnou železniční křižovatku, kde se spojují trati z Pardubic, Liberce a Trutnova. V okolí zajímavého města leží vyhledávaný rybník, golfové hřiště v obci Litíč či rozsáhlý ranč s vyhlášeným chovem koní. Z města vede několik značených turistických tras. Oblíbeným tipem na výlet je cesta do nedalekého městečka Kuks. Městskou částí Jaroměře je i pevnost Josefov.
- (2) Výhodná poloha na soutoku řek Metuje, Labe a Úpy vedla k osídlení zdejšího území již v období mladšího paleolitu. V raném středověku zde vedla významná obchodní stezka z Prahy do Kladska a Vratislavi. Původní obec zde byla založena v 11. století a její název byl odvozen od knížete Jaromíra, jemuž tato oblast patřila. Na královské město byla Jaroměř povýšena králem Přemyslem Otakarem II.
- (3) V písemných pramenech se první zmínka o městě objevuje v roce 1298. O devět let později se stalo královským věnným městem českých královen. Zdejší měšťané tak podléhali přímo české královně. V období husitských válek byla Jaroměř dobytá vojsky Jana Žižky a po boku vyznavačů kalicha stála až do konce celého konfliktu. Po skončení válek započalo ++++++. Město získalo několik privilegií a postupně bohatlo. Zásadní chybou však bylo připojení se ke vzpouře proti králi Ferdinandovi I. Panovník ji potrestal finančními sankcemi a omezením samosprávy. Kritická situace pokračovala i během třicetileté války, kdy se zde střídaly vojenské posádky a město bylo silně poničeno.

(<http://www.mesta.atlasceska.cz/jaromer/>, upraveno)

8. **Opravte v prvním odstavci výchozího textu dvě přídavná jména, ve kterých je chyba v psaní velkých písmen.**

9. **Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá informacím obsaženým v prvním odstavci výchozího textu (ANO), či nikoli (NE).**

ANO – NE

9.1	Jaroměř je důležitá železniční křižovatka.	☐	☐
9.2	Součástí Jaroměře je také malé městečko Kuks.	☐	☐
9.3	Město Jaroměř vzniklo rozšířením pevnosti Josefov.	☐	☐
9.4	Pevnost Josefov byla postavena po vzniku Československa.	☐	☐

10. **Ve kterém z následujících úseků výchozího textu je vyjádřen názor jeho pisatele?**

- A) Z města vede několik značených turistických tras.
- B) Město získalo několik privilegií a postupně bohatlo.
- C) V písemných pramenech se první zmínka o městě objevuje v roce 1298.
- D) Zásadní chybou však bylo připojení se ke vzpouře proti králi Ferdinandovi I.

11. **Která z následujících osobností dala podle informací ve výchozím textu Jaroměři jméno?**

- A) král
- B) kníže
- C) vojevůdce
- D) místodržící

12. **Která z následujících možností vyplývá ze skutečnosti, že Jaroměř byla královským věnným městem?**

- A) Městu byla věnována rozsáhlá území v jeho okolí.
- B) Čeští králové mohli město kdykoli někomu věnovat.
- C) Jaroměřští měšťané byli podřízeni českým královnám.
- D) Obyvatelé města měli zvláštní povinnosti služby v pevnosti.

13. **O které z následujících možností jsou ve výchozím textu odlišné informace?**

- A) o řekách protékajících městem
- B) o ranči s vyhlášeným chovem koní
- C) o době prvního osídlení zdejší oblasti
- D) o škodách vzniklých za třicetileté války

14. Která z následujících možností patří na vynechané místo (+++++) ve výchozím textu?

- A) pronásledování nejbohatších měšťanů
- B) období nebyvalého hospodářského rozkvětu
- C) velmi rychlé upadání vlivu krále na život města
- D) postupné oklešťování městských práv a svobod

15. Vysvětlete význam slovního spojení *vyznavači kalicha* ve třetím odstavci výchozího textu.

16. Rozhodněte o každé z následujících možností, zda obsahuje pouze slova souřadná (ANO), či nikoli (NE).

	ANO – NE	
16.1 dláto, nářadí, hoblík, vrtačka	☐	☐
16.2 nádraží, výhybka, kolej, výpravčí	☐	☐
16.3 strakapoud, kondor, racek, jestřáb	☐	☐
16.4 kladina, kruhy, gymnastika, žíněnka	☐	☐

17. Uspořádejte jednotlivé části textu (A–E) tak, aby byla dodržena textová návaznost.

- A) Pod prvními slunečními paprsky se to všechno hemžilo a kroutilo. Joe pocítil hrůzu smíšenou s hnusem a za sykotu celé té havěti bandy seskočil na zem.
- B) Větve tohoto stromu byly doslova pokryty hady a chameleony. Jejich těla byla tak hustě propletena, že listů nebylo ani vidět; jako by šlo o nějaký nový druh stromu, který rodí plazy.
- C) Joe se pro větší bezpečnost vyšplhal nahoru a vyčkal tam, spíše jen tak v slabé dřímotě, prvních slunečních paprsků.
- D) Jitro nastalo s rychlostí obvyklou v rovníkových krajinách. Joe se ještě podíval na strom, kde našel na noc přístřeší, a zachvěl se hrůzou z dosti nečekané podívané.
- E) K druhé hodině ranní vystoupil na mys porostlý pichlavým rákosím, které, jak se ukázalo, bylo velmi nepříjemné i pro filozofa. Ale rostl tam jediný strom, který jako by tu byl jen proto, aby v jeho větvích mohl Joe přespát.

(J. Verne, *Pět neděl v balóně*, upraveno)

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 18–23

Zatímco jsem se díval na hostinskou, napadlo mě, že mi její vzhled vypadne z paměti téměř okamžitě, jakmile vyjedeme ze vrat a hostinec opustíme. Bylo na ní něco nevýrazného, přestože se ve společnosti jiných lidí projevovala velmi výrazně. I když tak teď nevypadala, zdálo se, že v hostinci má hlavní slovo, že je tím, kdo jej vlastně řídí. Je to silná a jistě temperamentní žena, v jejím obličejí to však patrné nebylo. Vlasy měla sčesané dozadu a pevně stažené, takže vrásky na čele téměř nebyly vidět. Oči měla šedohnědé a kolem nich i kolem úzkých úst trpké rysy, které jí obličej hyzdily, že člověk raději odvrátil zrak. Nos měla úzký a v oválném obličejí příliš nevynikal.

Thomas se vrátil a sedl si.

„Proč změnil jméno a říkal si hrabě?“ zeptal se.

(K. Aust, Den hněvu, upraveno)

18. Která z následujících možností nejlépe vystihuje výchozí text?

- A) popisný text
- B) výkladový text
- C) vyprávěcí text
- D) informační text

19. Určete počet postav vystupujících ve výchozím textu.

20.1 Určete druh vedlejší věty v prvním podtrženém úseku výchozího textu.

20.2 Určete druh vedlejší věty v druhém podtrženém úseku výchozího textu.

21. Rozhodněte o každém z následujících slov z výchozího textu, zda obsahuje předponu (ANO), či nikoli (NE).

- 21.1 patrné
- 21.2 stažené
- 21.3 sčesané
- 21.4 oválném

ANO – NE

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

22. Která z následujících možností je ve výchozím textu domněnkou vypravěče?

- A) Hostinská má nevýrazný nos.
- B) Hostinská má šedohnědé oči.
- C) Hostinská je vrásčitá v obličeji.
- D) Hostinská je temperamentní žena.

23. Která z následujících možností nejlépe vystihuje hostinskou ve výchozím textu?

- A) ztratit hlavu
- B) zdání klame
- C) pozdě bycha honit
- D) pýcha předchází pád

24. Přiřaďte k jednotlivým úryvkům (24.1–24.3) typ textu (A–E), který daný úryvek nejlépe vystihuje.

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

24.1 Byly chvíle, kdy se Australci v nejprudším běhu bezradně zastavovali, aby se rozhlédli, co se to vlastně kolem nich děje. Útok bílých? Osm mužů letělo po hřišti jako vichřice a kdesi mezi nimi přeletoval míč, neviditelný, dokud neležel pod sítí branky. _____

24.2 Horko těžko už bude dohánět velkou bodovou ztrátu fotbalový tým z Libice nad Cidlinou, který v osmnáctém kole Postřížinského okresního přeboru prohrál na svém trávníku s Přerovem nad Labem. Staronovým lídrem je opět Městec Králové, který doma pokořil mužstvo Kostelní Lhoty. _____

24.3 Vznik dnešního fotbalu má kořeny v Anglii 16. století. Tamní soukromé střední školy (*public schools*) v té době začaly žáky nutit ke sportu. Každá ze škol však používala vlastní pravidla odrážející místní podmínky (velikost hřiště apod.), pravidla se navíc postupně měnila. _____

(Vzhledem k povaze úlohy nejsou zdroje výchozích textů uvedeny.)

- A) úvahový text
- B) umělecký text
- C) publicistický text
- D) administrativní text
- E) populárně-naučný text

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 25–26

Pražáci mají na Nymbursku hlavně zájem o Lysou nad Labem, Sadskou, Kounice, ale třeba také Kersko. Místa, z nichž jsou v Praze doslova za pár minut. Stojí jim za to si ale připravit i za luxusní Poděbrady.

(Nymburský deník 26. 2. 2008, upraveno)

25. Která z následujících možností je nevhodnější úpravou poslední věty výchozího textu?

- A) Ani luxusní Poděbrady jim nestojí za to přeláčení.
- B) Stojí jim ale zato připlatit si i za luxusní Poděbrady.
- C) Ale připravit si luxusní Poděbrady za to určitě nestojí.
- D) Za to jim ale stojí i za luxusní Poděbrady příprava příplatku.

26. Najděte ve výchozím textu hovorový výraz.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 27–30

Ve své podstatě nejde o nic jiného než o období evropského jelena s lopatovitými parohy. Dá se zaměnit s jelenem sikou. Ten, kdo by se chtěl dovítit, jak má nazývat samici od daňka, tak jde o danělu. Česká republika se může hrdě přihlásit k celkovému počtu 11 000 kusů žijících ve volné přírodě. Od 16. století až do 19. století byli daňci a daněli chováni výhradně v oborách. Teprve nedávno jim byla dána volnost a vypustili se na svobodu.

(<http://www.priroda.cz/lexikon.php?detail=2441>, upraveno)

27. Opravte podstatné jméno, které je ve výchozím textu uvedeno s pravopisnou chybou.

28. Opravte slovesný tvar, který je ve výchozím textu napsán s pravopisnou chybou.

29. Která z následujících možností je nejvhodnější úpravou podtrženého souvětí ve výchozím textu?

- A) Těm co se chtějí dovítit: daněla je samice od daňka a tak se také nazývá.
- B) Každý, kdo se chce dopátrat názvu daňčí samice, tak ať ví, že je to daněla.
- C) Ten, co potřebuje znát název daňčí samice: daněla se má správně nazývat.
- D) Pro toho, kdo by chtěl vědět, jak má nazývat samici od daňka – jde o danělu.

30. Která z následujících úprav nejlépe odstraňuje nedostatky ve výstavbě posledního souvětí výchozího textu?

- A) Teprve nedávno jim vrátili svobodu a oni se vypustili mimo obory.
 - B) Teprve nedávno jim byla dána svoboda a vypuštění do volné krajiny.
 - C) Teprve nedávno jim byla dána volnost a dnes běžně žijí ve volné přírodě.
 - D) Teprve nedávno jim zavřeli obory a oni teď mohou žít, kde se jim zamane.
-

Záznamový arch

Didaktický test 1

	A	B	C	D
1.	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐

3.

3.1

3.2

4. Ano Ne

4.1

4.2

4.3

4.4

	A	B	C	D
--	---	---	---	---

5.

6.

	A	B	C	D	E	F
--	---	---	---	---	---	---

7.1

7.2

7.3

7.4

8.

9. Ano Ne

9.1

9.2

9.3

9.4

 A B C D

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16. Ano Ne

16.1

16.2

16.3

16.4

17. A B C D E

První část

Druhá část

Třetí část

Čtvrtá část

Pátá část

A B C D

18.

19.

20.

20.1	20.2
------	------

21. Ano Ne

21.1

21.2

21.3

21.4

A B C D

22.

23.

24. A B C D E

24.1

24.2

24.3

A B C D

25.

26.

27.

28.

A B C D

29.

30.

Klíč ke cvičným didaktickým testům

Didaktický test 1 (s. 106–115)

1. D), 2. A), 3.1 černý muž, 3.2 mřež (mřeží), 4.1 ANO, 4.2 NE, 4.3 NE, 4.4 ANO, 5. D), 6. B), 7.1 D), 7.2 E), 7.3 A), 7.4 F), 8. východních, náchodském, 9.1 ANO, 9.2 NE, 9.3 NE, 9.4 NE, 10. D), 11. B), 12. C), 13. A), 14. B), 15. Husité, podobojí a všechna synonymická vyjádření (z odpovědi musí být zřejmá příslušnost k husitství či přijímání podobojí), 16.1 NE, 16.2 NE, 16.3 ANO, 16.4 NE, 17. F – C – D – B – A, 18. A), 19. tři, 20.1 příslovečná časová, 20.2 příslovečná přípustková, 21.1 NE, 21.2 ANO, 21.3 ANO, 21.4 NE, 22. D), 23. B), 24.1 B), 24.2 C), 24.3 E), 25. B), 26. Pražáci, 27. daněly, 28. byli chováni, 29. D), 30. C)

Didaktický test 2 (s. 116–125)

1. D), 2. D), 3.1 B), 3.2 D), 3.3 A), 4.1 NE, 4.2 ANO, 4.3 ANO, 4.4 NE, 5.1 např.: Tíží ho svědomí, 5.2 jenž, 6.1 NE, 6.2 NE, 6.3 ANO, 6.4 ANO, 7. C), 8. B), 9.1 kteří – které, 9.2 který – které, 9.3 svojí, 10.1 NE, 10.2 NE, 10.3 NE, 10.4 ANO, 11. C), 12. B), 13. A), 14. D), 15. A), 16. letka, 17. D – C – A – E – B, 18. C), 19. Torovo, Olvovy, 20.1 předmětná, 20.2 předmětná, 21.1 NE, 21.2 ANO, 21.3 NE, 21.4 NE, 22. B), 23. Olvovi, konci, 24.1 B), 24.2 C), 24.3 E), 25. D), 26. (jsou) vyrušeny, 27.1 názor, 27.2 názor, 27.3 skutečnost, 27.4 skutečnost, 28. B), 29. B), 30. A)

Didaktický test 3 (s. 126–134)

1. D), 2. A), 3.1 Hoj, klop, hola, hoho, 3.2 vraném bujném, 4.1 NE, 4.2 NE, 4.3 NE, 4.4 ANO, 5. C), 6. C), 7.1 A), 7.2 C), 7.3 E), 7.4 D), 8. 2014, 9.1 NE, 9.2 ANO, 9.3 NE, 9.4 ANO, 10. D), 11. A), 12. D), 13. D), 14. B), 15. padesátikilogramového, 16.1 NE, 16.2 ANO, 16.3 NE, 16.4 ANO, 17. B – D – E – C – A, 18. B), 19. jedinečnou, 20. např.: Na obloze září hvězdy, 21.1 NE, 21.2 NE, 21.3 ANO, 21.4 NE, 22. C), 23. huňáč, šelma, zvíře (zvířetem), 24.1 předmětná, 24.2 příslovečná účelová, 25.1 ANO, 25.2 ANO, 25.3 NE, 25.4 NE, 26. A), 27. C), 28.1 D), 28.2 C), 28.3 A), 29. A), 30.1 í, 30.2 í, 30.3 y

František Brož, Pavla Brožová (cvičné didaktické testy), **Vlasta Gazdíková** (sbírka testových úloh)

Přijímací zkoušky na střední školy – český jazyk

Vydalo nakladatelství Edika v Brně roku 2023
ve společnosti Albatros Media a. s. se sídlem 5. května 22, Praha 4.
Číslo publikace 40694.

Odborná korektura: Martin Formánek

Obálka: Gustav Fífa

Odpořvedná redaktorka: Eva Mrázková, Anna Janíková

Technický redaktor: Jiří Matoušek

Tisk: Iva Vodáková – Durabo

3. vydání

© František Brož, 2017, 2022, 2023

© Pavla Brožová, 2017, 2022, 2023

© Vlasta Gazdíková, 2017, 2022, 2023

ISBN 978-80-266-1879-9

www.edika.cz

e-shop: www.albatrosmedia.cz

Cena uvedená výrobcem představuje nezávaznou doporučenou spotřebitelskou cenu.

edika.